

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. **ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ** «Το αποτύπωμα της Μικρασιατικής καταστροφής στον σύγχρονο κινηματογράφο»

2. **ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ:** Πανταζή Γεωργία ΠΕ02-Ματθαίου Μαρία ΠΕ02, 1^ο Πρότυπο ΓΕΛ Χαλκίδας

3. **ΤΑΞΗ:** Α΄-Β΄-Γ΄ Λυκείου

4.**ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:** 12 εβδομάδες

5.**ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ** ΙΣΤΟΡΙΑ/ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

6)ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟΥ-ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ/ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Είναι γεγονός ότι για πολλούς μαθητές η διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας ταυτίζεται με την απλή συσσώρευση πληροφοριών για το παρελθόν. Συχνά, μάλιστα, στηρίζονται στην αυθεντία της αποκλειστικής «ακαδημαϊκής» εκδοχής, όπως την προβάλλουν αποκλειστικά τα σχολικά εγχειρίδια. Συνήθως, και λόγω της πίεσης για ολοκλήρωση της διδακτέας ύλης, ο ρόλος που αναλαμβάνει ο μαθητής είναι σχεδόν παθητικός, καθώς περιορίζεται στην στείρα απομνημόνευση, χωρίς να του δίνεται η δυνατότητα να διαχειριστεί τη γνώση δημιουργικά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αδυναμία του να συνδέσει τη θεωρητική γνώση για τη μικρασιατική καταστροφή και των απτών αποτυπωμάτων της στο παρόν. Το γεγονός αυτό είναι όχι μόνο στενόχωρο αλλά και ανησυχητικό, ιδιαίτερα μάλιστα όταν πρόκειται για μία πόλη όπως η Χαλκίδα στην οποία οι πρόσφυγες της Μικρασίας έχουν αφήσει ανεξίτηλα τα σημάδια του πολιτισμού που μετέφεραν από τις χαμένες πατρίδες.

Ο εκπαιδευτικός, λοιπόν, καλείται να αναζητήσει άμεσα εναλλακτικές προτάσεις διδασκαλίας, σαφώς πιο ελκυστικές από τις ήδη υπάρχουσες. Σε ένα τέτοιο εγχείρημα βασικός στόχος του χρειάζεται να είναι όχι μόνο να βοηθήσει τους μαθητές του στην ενεργητική προσέγγιση της ιστορικής γνώσης, αλλά και στην καλλιέργεια του απόλυτου σεβασμού στην αντίληψη που έχουν οι σύγχρονες κοινωνίες για την

ιστορική φάση που μελετάται. Για να το πετύχει αυτό είναι απαραίτητο να στηριχτεί σε μέσα με τα οποία ο σημερινός μαθητής είναι απολύτως εξοικειωμένος. Και ο κινηματογράφος ανήκει στα μέσα αυτά, καθώς αποτελεί ένα σύγχρονο εργαλείο, απόλυτα συνυφασμένο με την καθημερινότητά του μαθητή «αυτόχθονα», ο οποίος έχει «γεννηθεί» μέσα σε τέτοιου είδους οπτικοακουστικά περιβάλλοντα.

Άλλωστε, η μοναδικότητα της χρήσης ιστορικών ταινιών και ντοκιμαντέρ έγκειται στο ότι καθιστά γεγονότα και ανθρώπους «πραγματικούς» για τους μαθητές και στο ότι συμβάλλει στη διαμόρφωση αυτού που θα χαρακτηρίζαμε ως «άπιαστη και άυλη αίσθηση της περιόδου».

. .

7.ΣΤΟΧΟΙ-ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι μαθητές:

- να αποκτήσουν γνώσεις για τα ιστορικά γεγονότα και τους πρωταγωνιστές της περιόδου 1914-1924 και να εξοικειωθούν με αναγκαίους ιστορικούς όρους με άμεσο και βιωματικό τρόπο (ιστορικός εγγραμματισμός).
- να μελετήσουν γενικά τον τρόπο με τον οποίο προσέγγισε ο παλιός και ο νέος ελληνικός κινηματογράφος τη μικρασιατική καταστροφή (από το 1950 ως σήμερα), διακρίνοντας ταυτόχρονα τα κύρια χαρακτηριστικά του εκάστοτε κινηματογραφικού ρεύματος ως προς την υπόθεση, τα μέσα και τη στοχοθεσία.
- να εξοικειωθούν με τη γλώσσα του κινηματογράφου σκηνοθεσίας, του μοντάζ, του ήχου, της φωτογραφίας, της μουσικής και τον τρόπο που αξιοποιείται από τους δημιουργούς ώστε να δώσουν τη δική τους εκδοχή για τα ιστορικά γεγονότα (κινηματογραφικός εγγραμματισμός).
- να σταθούν απέναντι στο ιστορικό παρελθόν όχι ως παθητικοί δέκτες, αλλά ως ενεργοί θεατές του διαμορφώνοντας ιστορική συνείδηση.
- να κατανοήσουν ειδικά το κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώθηκαν οι ταινίες που θα μελετήσουν και να τις εντάξουν ως πηγές της ίδιας της ιστορίας του κινηματογράφου.

- να αντιληφθούν την πολυπλοκότητα των πολυτροπικών ιστορικών πηγών, όπως οι κινηματογραφικές ταινίες, ως εν δυνάμει τεκμηρίων διακρίνοντας τις διαφορές ανάμεσα στη μυθοπλασία και την ιστορική πραγματικότητα.
- να κατανοήσουν μέσω του κινηματογράφου τα βασικά γνωρίσματα του μικρασιατικού πολιτισμού που επιβιώνουν ως σήμερα και να αναζητήσουν ανθρώπους-φορείς αυτών των ομάδων πληθυσμού μελετώντας τον τρόπο με τον οποίο συνδιαμόρφωσαν τον τωρινό χαρακτήρα της πόλης τους,
- να ερμηνεύσουν τα γεγονότα με βάση τον διεθνή πολιτικό ανταγωνισμό, καλλιεργώντας έτσι οικουμενική συνείδηση, απαλλαγμένοι από ιδεολογικές εθνικιστικές αγκυλώσεις .
- να αντιμετωπίζουν τα ιστορικά γεγονότα ολιστικά αναζητώντας τις παραμέτρους που συνθέτουν μια πολιτική περίοδο στην εθνική αλλά και παγκόσμια ιστορία (κριτικός εγγραμματισμός).
- να ευαισθητοποιηθούν μέσω της πολιτισμικής προσέγγισης στο θέμα της συνύπαρξης με τον Άλλο και να αναζητήσουν ερμηνείες για τη συμπεριφορά των νικητών απέναντι στους ηττημένους, αποκτώντας κατανόηση και ανοχή στη διαφορετικότητα/ετερότητα και εν γένει σεβασμό σε όλους αδιακρίτως τους ανθρώπους (ιστορική ενσυναίσθηση).
- Να αναπτύξουν ομαδοσυνεργατικές/επικοινωνιακές δεξιότητες έρευνας, μελέτης, ανάλυσης, κριτικής και σύγκρισης μεταξύ των ιστορικών πηγών και κινηματογραφικών ταινιών και, μέσω των ΤΠΕ, να αξιολογήσουν τη σπουδαιότητα της πληροφορίας ώστε να την συμπεριλάβουν ή να την απορρίψουν στην ηλεκτρονική τους παρουσίαση.
- Να ασκήσουν τη γλωσσική τους ικανότητα ώστε να αποδίδουν τις πληροφορίες που εντοπίζουν στο διαδίκτυο με λόγο αναδιατυπωμένο, λιτό και περιεκτικό.

8.ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η συμμετοχή σε ομάδες και η δυνατότητα συνεργασίας εντός τάξης (ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση) είναι σημαντικά εφόδια για την επιτυχή υλοποίηση του σεναρίου. Όπως σε όλες τις Διδακτικές Ενότητες, οι μαθητές/-τριες

για να οικειωθούν τη νέα παρεχόμενη γνώση είναι αναγκαίο να αξιοποιήσουν μια σειρά από νοητικές δεξιότητες όπως κριτική ικανότητα, σύγκριση και αξιολόγηση, αφαιρετική σκέψη, δημιουργικότητα, ιεράρχηση εννοιών, ορθολογική αμφισβήτηση, αλλά και να εφαρμόσουν γνωστικές στρατηγικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική διαχείριση της νέας γνώσης. Επιπλέον, οι μαθητές/-τριες χρειάζεται να έχουν ικανοποιητική γνώση διαχείρισης ψηφιακών μέσων. Ας ληφθεί υπόψη ότι οι δραστηριότητες του παρόντος σεναρίου- σε σχέση με τη χρήση των ΤΠΕ- δεν είναι περίπλοκες αλλά προϋποθέτουν τη στοιχειώδη υλικοτεχνική υποδομή, δηλαδή την ύπαρξη ενός τουλάχιστον φορητού ή σταθερού υπολογιστή για κάθε ομάδα με σύνδεση στο διαδίκτυο. Απαιτείται, επίσης, συστηματική εξοικείωση των μαθητών με τα βασικά εργαλεία του MS Office (κυρίως Word και PowerPoint) ή του Open Office, με λογισμικά και με την αποτελεσματική αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Ως καταλληλότερη μέθοδος διδασκαλίας σε μία τέτοια αναζήτηση προκρίνεται το μοντέλο της συνεργατικής, βιωματικής, διερευνητικής μεθόδου. Στα πλαίσια αυτής, ο/η μαθητής/-τρια αντιμετωπίζει την κατανόηση αλλά και την ερμηνεία των προσφερόμενων ερεθισμάτων ως πρόβλημα που καλείται να επιλύσει με προσωπική αυτενέργεια . Αυτό προϋποθέτει μαθητές εφοδιασμένους με τις κατάλληλες δεξιότητες, ώστε να αναλύουν τις οπτικοακουστικές εικόνες, λαμβάνοντας υπόψη ότι αντανακλούν την κοινωνική, πολιτική και οικονομική πραγματικότητα της εποχής στην οποία παράγονται. .

Σαφής και συγκεκριμένος χρειάζεται να είναι και ο ρόλος του διδάσκοντα. Ειδικότερα, εκείνος καλείται να διαδραματίσει ρόλο συντονιστή ώστε οι μαθητές, εκμεταλλευόμενοι και τις δυνατότητες των Τ.Π.Ε., να προσεγγίσουν απρόσκοπτα την ιστορική περίοδο του Μικρασιατικού πολέμου. Η αποστολή του είναι πολύτιμη καθώς επεκτείνεται και στην ενθάρρυνση των μαθητών ώστε να κάνουν διαπιστώσεις και συγκρίσεις διαχρονικής αξίας, να εξάγουν συμπεράσματα και να προτείνουν λύσεις που βρίσκουν μεγάλη εφαρμογή στις μέρες μας.. Αυτό σημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να φερθεί σαν κριτικός κινηματογράφου και να δημιουργήσει ένα κλίμα στοχασμού με κατάλληλα ερωτήματα που αφορούν την υπόθεση, τους ήρωες, την αισθητική αξία της ταινίας, αλλά και το αξιακό σύστημα της εποχής που τη γέννησε. Στο σύνολό τους τα ερωτήματα αυτά θα οδηγήσουν σε μία κριτική πρόσληψη και αποτίμηση του κινηματογραφικού έργου

9.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Α' ΦΑΣΗ

Οι μαθητές μέσω εισηγήσεων των διδασκόντων και μελέτη επιλεγμένων αποσπασμάτων του βιβλίου του Ομίλου Ιστορίας (όπως προέκυψε κατά το σχολικό έτος 2021-2022 κατόπιν ενδεδειγμένης έρευνας αρχαιακού υλικού από τα μέλη του Ομίλου), ενημερώθηκαν για τους στόχους του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης και για την ιστορική φάση που θα μελετήσουν(πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα, πρωταγωνιστές της μικρασιατικής περιπέτειας,). Στη συνέχεια χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες: η πρώτη κατέγραψε τα ιστορικά και πολεμικά γεγονότα της περιόδου από τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο ως τη Συνθήκη της Λωζάννης, η δεύτερη τους λαούς που συννοικούσαν στη Μικρασία ευρύτερα, και στη Σμύρνη ειδικότερα, και η τρίτη τις συνθήκες άφιξης και ενσωμάτωσης των προσφύγων στην Εύβοια γενικότερα, και στην Χαλκίδα ειδικότερα. Στόχοι της φάσης αυτής ήταν η χωροχρονική προσέγγιση του μικρασιατικού πολέμου, η σύνδεσή του με τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και η μελέτη της δράσης των ανθρώπων που πρωταγωνίστησαν στα ιστορικά γεγονότα της περιόδου.

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

Β' ΦΑΣΗ

Οι ομάδες μαθητών κατέγραψαν τις σημαντικότερες ταινίες που έχουν γυριστεί με θέμα την μικρασιατική καταστροφή στα πλαίσια του παλιού και του νέου ελληνικού κινηματογράφου και συγκέντρωσαν βασικές απόψεις ειδικών μελετητών για τη σχέση ιστορίας-κινηματογράφου. Στόχος της συγκεκριμένης φάσης ήταν να κατανοήσουν ότι η κάθε ταινία είναι ένα καλλιτεχνικό δημιούργημα αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και προϊόν της υπάρχουσας κυρίαρχης ιδεολογίας και της κοινωνικής πραγματικότητας της εποχής κατά στην οποία δημιουργείται.

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

Γ' ΦΑΣΗ

3^η-4^η-5^η συνάντηση ΣΜΥΡΝΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΑΔΙΑ

1^ο ΔΙΩΡΟ

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες, αναζήτησαν πληροφορίες στο Διαδίκτυο σχετικές με τη χωροχρονική τοποθέτηση της ταινίας, τη θεματολογία και τους συντελεστές της. Επίσης, μελέτησαν συνεντεύξεις των δημιουργών ως προς το σκεπτικό δημιουργίας της αλλά και τον τρόπο που την αντιμετώπισαν κοινό και κριτικοί. Στους μαθητές δόθηκε από ένα ενδεικτικό ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτέλεσε το υλικό ανατροφοδότησης της συζήτησης μέσα στην τάξη και φυλλάδιο με εκφωνήσεις δημιουργικών εργασιών, που κλήθηκαν να εκπονήσουν με την ολοκλήρωση όλης της διαδικασίας.

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

2^ο ΔΙΩΡΟ Παρακολούθηση ταινίας

3^ο ΔΙΩΡΟ

Οι μαθητές κατέγραψαν τα ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία που διέκριναν στην ταινία, τα ιστορικά γεγονότα στα οποία ο δημιουργός έδωσε έμφαση καθώς και τα μέσα που, κατά τη γνώμη τους, χρησιμοποίησε για να περάσει τα μηνύματά του στο κοινό.

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

Στόχος της **Γ' φάσης** ήταν:

1. να κατανοήσουν οι μαθητές τις συνθήκες συνοίκησης των διαφορετικών πληθυσμών της πολυπολιτισμικής κοινωνίας της Σμύρνης
2. να αναγνωρίσουν στοιχεία της κουλτούρας των Μικρασιατών (ήθη, έθιμα, ενδυμασία, πολιτική κουζίνα) που διατήρησαν και μετέφεραν στις νέες πατρίδες
3. να ακούσουν διαφορετικές μεταξύ τους αντιλήψεις για τα πολιτικά και διπλωματικά, στρατιωτικά γεγονότα της περιόδου 1915-1922
4. να κατανοήσουν ότι στην πολιτική υπερισχύουν τα οικονομικά συμφέροντα και όχι οι συναισθηματισμοί
5. να διαχωρίσουν τους όρους πρόσφυγας –μετανάστης
6. να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στους πρόσφυγες, κατανοώντας ότι στη θέση αυτή μπορεί να βρεθεί ο καθένας ανά πάσα στιγμή και ότι ο σεβασμός στη διαφορετικότητα συνιστά ύψιστο δείγμα πολιτισμού μιας κοινωνίας.

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

Δ' ΦΑΣΗ

6^η-7^η-8^η συνάντηση: 1922 Νίκος Κούνδουρος

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΑΔΙΑ

1^ο ΔΙΩΡΟ

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες, αναζήτησαν πληροφορίες στο Διαδίκτυο σχετικές με τη χωροχρονική τοποθέτηση της ταινίας, τη θεματολογία και τους συντελεστές της. Επίσης, μελέτησαν συνεντεύξεις των δημιουργών ως προς το σκεπτικό δημιουργίας της αλλά και τον τρόπο που την αντιμετώπισαν κοινό και κριτικοί. Στους μαθητές δόθηκε από ένα ενδεικτικό ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτέλεσε το υλικό ανατροφοδότησης της συζήτησης μέσα στην τάξη και φυλλάδιο με εκφωνήσεις δημιουργικών εργασιών, που κλήθηκαν να εκπονήσουν με την ολοκλήρωση όλης της διαδικασίας.

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

2^ο ΔΙΩΡΟ Παρακολούθηση ταινίας

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

3^ο ΔΙΩΡΟ

Οι μαθητές κατέγραψαν τα ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία που διέκριναν στην ταινία, τα ιστορικά γεγονότα στα οποία ο δημιουργός έδωσε έμφαση και τα μέσα που κατά τη γνώμη τους χρησιμοποίησε για να περάσει τα μηνύματά του.

[ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

[ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.docx](#)

Στόχοι της φάσης αυτής ήταν:

1. να μεταφέρει τους μαθητές στην πραγματικότητα και τον τρόπο της γενοκτονίας και να τους προετοιμάσει να αναπτύξουν απροκατάληπτη άποψη σχετικά και με άλλες περιπτώσεις «εθνοκάθαρσης» που έχουν συμβεί στους πιο πρόσφατους χρόνους
2. να κατανοήσουν ότι η συγκεκριμένη ταινία είναι μια καταγγελία και ταυτόχρονα απομυθοποίηση του ίδιου του ανθρώπου που τυφλωμένος από το μίσος αποθηριοποιείται και οδηγείται σε βιαιότητες που προκαλούν ντροπή σε όλον τον πολιτισμένο κόσμο
3. να συνειδητοποιήσουν ότι η ταινία αυτή στην πραγματικότητα είναι μία σύγχρονη τραγωδία όπου το σκληρό φως που κυριαρχεί παίζει σημαντικό ρόλο και προσθέτει στην εικόνα δύναμη
4. να αντιληφθούν ότι ο σκηνοθέτης δε διαμόρφωσε μια ταινία με εξευγενισμένη αντιμετώπιση της φρίκης, όπως φαινόταν στο βιβλίο, αλλά μια ταινία με την ωμή απεικόνισή της. Χαρακτηριστικά, οι άνθρωποι της ταινίας αναρωτιούνται «που έχουν φταίξει, τι έχουν κάνει και τι έχουν να χωρίσουν αυτοί με τον γείτονά τους, τον Τούρκο». Δυστυχώς, όμως οι πολιτικές συγκυρίες και η διεθνής αδιαφορία υπερτερούν των ατομικών αντιλήψεων
5. Να διακρίνουν την **πανανθρώπινη διάσταση** στην υπόθεση της ταινίας. Έτσι, το μαρτυρικό οδοιπορικό των αιχμαλώτων προς τα βάθη της Τουρκίας αποτελεί όχι μόνο μια προσωπική εξομολόγηση του καθενός για το τι συμβαίνει εκείνη τη στιγμή ιστορικά και πολιτικά, ώστε να ζουν αυτό το δράμα, αλλά και ένα διαχρονικό μήνυμα ανατροπής ισορροπιών που αναγκάζουν ολόκληρους λαούς να εγκαταλείπουν την πατρίδα τους γη.

Ε' ΦΑΣΗ (ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ)

Στα πλαίσια του 16^{ου} Φεστιβάλ Ελληνικού Ντοκιμαντέρ που διεξήχθη στη Χαλκίδα, οι μαθητές παρακολούθησαν την βραβευμένη ταινία «Η τραγωδία του Αιγαίου», του Βασίλη Μάρου. Στόχοι της φάσης αυτής ήταν οι μαθητές να απολαύσουν την ταινία που ενέπνευσε, κατά δική του ομολογία, τον Κούνδουρο να σκηνοθετήσει το «1922» και ταυτόχρονα να προετοιμαστούν για την παρακολούθηση του ιστορικού ντοκιμαντέρ «Νέα Ζωή» [ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ](#)

ΣΤ' ΦΑΣΗ «Νέα Ζωή» Μαρτζίκος-Ποδάρα

1^ο ΔΙΩΡΟ

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες, αναζήτησαν πληροφορίες στο Διαδίκτυο σχετικές με τη χωροχρονική τοποθέτηση της ταινίας, τη θεματολογία και τους συντελεστές της. Επίσης, μελέτησαν συνεντεύξεις των δημιουργών ως προς το σκεπτικό δημιουργίας της αλλά και τον τρόπο που την αντιμετώπισαν κοινό και κριτικοί. Στους μαθητές δόθηκε από ένα ενδεικτικό ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτέλεσε το υλικό ανατροφοδότησης της συζήτησης μέσα στην τάξη και φυλλάδιο με εκφωνήσεις δημιουργικών εργασιών, που κλήθηκαν να εκπονήσουν με την ολοκλήρωση όλης της διαδικασίας.

2^ο ΔΙΩΡΟ

Οι μαθητές κατέγραψαν τα ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία που αναφέρονται στην ταινία και τα μέσα που, κατά τη γνώμη τους, χρησιμοποίησαν οι δημιουργοί για να περάσουν τα μηνύματά τους. Στόχοι της φάσης αυτής ήταν να ακούσουν τους ίδιους τους πρόσφυγες, και μάλιστα πρώτης και δεύτερης γενιάς, να μιλούν για την τραυματική εμπειρία του ξεριζωμού, να κατανοήσουν τα πολιτιστικά στοιχεία που έφεραν μαζί τους, τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στις νέες πατρίδες, τα στοιχεία της κουλτούρας τους που τους βοήθησαν να επιβιώσουν αλλά και την οπτική των ίδιων των Τούρκων απέναντι στη Μικρασιατική καταστροφή.

[ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ](#)

10.ΤΕΛΙΚΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ

Φύλλα εργασίας

Ερωτηματολόγια

Power point

11.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ-ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ (Ζ' ΦΑΣΗ)

Οι μαθητές παρουσίασαν τις δημιουργικές εργασίες που ανέλαβαν για την αξιολόγηση του σχεδίου δράσης.

Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Α) Υπόθεσε ότι είσαι δημοσιογράφος και παίρνεις συνέντευξη από τον Νίκο Κούνδουρο για την ταινία του «1922», ποιες ερωτήσεις θα του έθετες;

Β) Γράψε έναν υποθετικό διάλογο ανάμεσα σε έναν Έλληνα και σε έναν Τούρκο στρατιώτη μετά την κατάρρευση του Μικρασιατικού μετώπου.

Γ) Δες την ταινία «Η Ρόζα της Σμύρνης» και παρουσιάσε την στους συμμαθητές σου(θέμα, υπόθεση, σκηνοθέτης ,συντελεστές, ιστορικό γεγονός στα οποία αναφέρεται.)Θα την πρότεινες στους συμμαθητές σου και γιατί;

Δ) Να συγκρίνεις τις ταινίες «Ρεμπέτικο» και «Η Οδύσσεια ενός ξεριζωμένου». Ποια θεωρείς ότι αποδίδει καλύτερα τις συνέπειες του ξεριζωμού των Ελλήνων και γιατί;

Ακολούθησε συζήτηση-αποτίμηση της δράσης από τους ίδιους τους μαθητές,

Όπως προέκυψε, παρά τη μεγάλη διάρκεια του εγχειρήματος, η δύναμη της εικόνας, του ήχου, των εφέ, της μουσικής, του λόγου κατάφεραν να διεγείρουν όχι μόνο τη σκέψη, αλλά και τις αισθήσεις τους, τα συναισθήματά τους, τους διευκόλυναν στην κριτική ανακάλυψη του παρελθόντος και αποτέλεσαν το κίνητρο της κριτικής διερεύνησης του υλικού που προέκυψε.

Μάλιστα αν και κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν ένα τεράστιας σημασίας ιστορικό γεγονός με πολλές πληροφορίες, η γνώση κατακτήθηκε αβίαστα και εντυπώθηκε στη μνήμη τους.

Επίσης, παρόλη την ενασχόληση με μια τραυματική μνήμη, απέφυγαν την ένταση και την ψυχολογική επιβάρυνση που θα μπορούσε να επιφέρει η μελέτη της. Η κινηματογραφική δυναμική κράτησε ζωηρό το ενδιαφέρον τους από την αρχή ως το τέλος της διαδικασίας, τους προσέφερε την πολύπλευρη προσέγγιση των γεγονότων. Επιπλέον, τους εξοικείωσε με πολυδιάστατα και πολύπλοκα ζητήματα, όπως τα συγκρουσιακά και τραυματικά γεγονότα, προετοιμάζοντάς τους ως τους μελλοντικούς ενεργούς, υπεύθυνους και σκεπτόμενους πολίτες.

Τα συμπεράσματα είχαν εξίσου σημαντικό ψυχοκοινωνικό αντίκτυπο. Ειδικότερα, οι μαθητές στο τέλος στάθηκαν κριτικά απέναντί στη συγκεκριμένη ιστορική φάση, κατανόησαν τον ΆΛΛΟ και συνομίλησαν μαζί του αποκτώντας ενσυναίσθηση. Έτσι, έθεσαν τις προϋποθέσεις για μία ανεκτική εθνική ταυτότητα με σεβασμό στις πανανθρώπινες αξίες, μέσω του προβληματισμού για το τι λέει ο «άλλος». Αυτό έγινε η ευκαιρία να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι μπορούμε, αν το θέλουμε πραγματικά, να ζήσουμε μαζί - όχι αν και είμαστε διαφορετικοί, αλλά ακριβώς επειδή είμαστε διαφορετικοί. Κάτι τέτοιο υπηρετεί τον ύψιστο διδακτικό στόχο του μαθήματος, καθώς συντελεί στη διάπλαση υπεύθυνων δημοκρατικών πολιτών, ικανών να αναγνωρίζουν τις εθνικιστικές, διχαστικές και ξενοφοβικές επιταγές της εκάστοτε εποχής και να τις καταδικάζουν.

POWERPOINT

12.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

Πανταζή Γεωργία (2009) Στα χνάρια της Λαμψάκου, Νέα Λάμψακος

Κωστούλα, Κ. (2001). *Η Μικρασιατική καταστροφή στον Ελληνικό Κινηματογράφο*. Δωδώνη:Αθήνα.

Ferro, M. (2002). *Κινηματογράφος και Ιστορία*. Μεταίχμιο: Αθήνα.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2011. Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό, Τόμος Γ', *Αξιοποίηση των τεχνών στην εκπαίδευση*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα.

Burke,P. (2003). *Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*. Μτφ. Ανδρέας Ανδρέου. Μεταίχμιο: Αθήνα

Moniot, H. (2002). *Η διδακτική της Ιστορίας*. Μετφ. Ε. Κάννερ. Αθήνα: Μεταίχμιο

Κόκκινος, Γ. (1998). *Από την ιστορία στις Ιστορίες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μαυροσκούφης, Δ. Κ. (2005). *Αναζητώντας τα ίχνη της ιστορίας. Ιστοριογραφία, διδακτική μεθοδολογία και ιστορικές πηγές*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

Μαυροσκούφης, Δ. Κ. (2008). *Διδακτική Μεθοδολογία και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη

Σωτηροπούλου, Χ. (1998). Η ιστορικότητα της εικόνας ή η εικόνα ως πηγή της ιστορίας. Στο : Μαρτυρίες, ηχητικές και κινούμενες αποτυπώσεις ως πηγή της ιστορίας, Πρακτικά διεθνούς ημερίδας 30 Μαΐου 1997. Αθήνα: Κατάρτι, 149-

Διαδικτυακές πηγές

<http://www.karposontheweb.org>

<https://cinedraseis.wordpress.com>

<http://www.neanikoplano.gr>

<https://www.armenianportal.gr/diafora/armenika-onomata>

[Αρμενικός γάμος: έθιμα και παραδόσεις - techinfus.com](http://www.techinfus.com)

[Χρυσόστομος Σμύρνης - Βικιπαίδεια](#)

[Η Οδύσσεια ενός ξεριζωμένου - Βικιπαίδεια](#)